

Αριθμ. Πρωτ. ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ: 2052
Ημερομ. Κατάθεσης: 9/12/2024

Αθήνα, 09 Δεκεμβρίου 2024

ΕΡΩΤΗΣΗ

Προς τον Υπουργό Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, κ. Κωνσταντίνο Χατζηδάκη

Θέμα: Αναβάθμιση του συστήματος πληρωμών IRIS - Μείωση του κόστους συναλλαγών των πολιτών - Έλεγχος αδιαφανών τραπεζικών χρεώσεων και προμηθειών.

Κύριε Υπουργέ,

Το σύστημα πληρωμών IRIS διευκολύνει καθημερινά εκατομμύρια πολίτες και επιχειρήσεις στις καθημερινές τους συναλλαγές, οι οποίοι κατά τα άλλα επιβαρύνονται από δυσθεώρητες, υπέρογκες χρεώσεις. Για τον λόγο αυτό το ΠΑΣΟΚ είχε προτείνει την αύξηση του ορίου των 500 ευρώ που ισχύει σήμερα στο σύστημα πληρωμών IRIS.

Στις 4.12.2024 το Διοικητικό Συμβούλιο της ΔΙΑΣ Α.Ε. αποφάσισε την καθιέρωση διακριτού ορίου για δύο από τα προϊόντα του IRIS. Αποφασίστηκε ότι το όριο ημερησίως για άμεσες μεταφορές χρημάτων μεταξύ φίλων θα είναι στα 500 ευρώ και το όριο ημερησίως για άμεσες πληρωμές σε ελεύθερους επαγγελματίες/ατομικές επιχειρήσεις θα είναι επίσης στα 500 ευρώ. Είχε προηγηθεί η δήλωση του Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος σε τηλεοπτική του συνέντευξη (28.11.2024, EPT news) με την οποία επεσήμανε ότι το όριο των 500 ευρώ που υπάρχει στο IRIS μπορεί να αυξηθεί, καθώς το IRIS είναι ένα πετυχημένο σύστημα και δεν υπάρχει η ανάγκη ενός νέου συστήματος πληρωμών. Χαρακτηριστικά ανέφερε «Έχουμε επενδύσει σε αυτό (ενν. το IRIS), πηγαίνει πολύ καλά, άρα πρέπει να δούμε τι προβλήματα έχει, να τα διορθώσουμε, να το επεκτείνουμε και να γίνει ένα εθνικό σύστημα πληρωμών». Η πρωτοβουλία αυτή, αν και κινείται στη σωστή κατεύθυνση, δεν αρκεί για την σημαντική μείωση του κόστους των συναλλαγών που έχουν ανάγκη οι πολίτες.

Κύριε Υπουργέ, σε παλαιότερες δηλώσεις σας δεσμευτήκατε ότι το IRIS θα γίνει υποχρεωτικό για όλη την αγορά την Άνοιξη. Τη δέσμευση αυτή επαναλάβατε πρόσφατα σε δημόσια παρέμβασή σας. Μέχρι στιγμής όμως δεν έχετε παρουσιάσει κανένα σχέδιο για το πώς σκοπεύετε να υλοποιήσετε την παραπάνω εξαγγελία. Με την απόφασή σας να καθυστερήσετε την υποχρεωτικότητα του IRIS για όλη την αγορά, εκούσια ή ακούσια, δίνετε μεγάλο περιθώριο χρόνου στις Τράπεζες για την περαιτέρω αύξηση των χρεώσεων τους. Η Κυβέρνηση απέχει από κάθε έλεγχο αυτών των χρεώσεων και προμηθειών, όπως απέχει και από κάθε νομοθετική πρωτοβουλία για την προστασία των πολιτών και την ενίσχυση της διαφάνειας.

Όλα αυτά την στιγμή που πριν από μόλις ένα χρόνο, στις 21.12.2023, η Επιτροπή Ανταγωνισμού προχώρησε στην επιβολή προστίμων στις συστημικές τράπεζες συνολικού ποσού 41.756.180,10 ευρώ για παραβίαση των όρων του ελεύθερου ανταγωνισμού στις επιμέρους αγορές της λιανικής και επιχειρηματικής τραπεζικής, της έκδοσης και αποδοχής καρτών, καθώς και στις αγορές

διατραπεζικών συστημάτων, υπηρεσιών πληρωμών και ηλεκτρονικών συναλλαγών. Ο τρόπος που δρούσαν οι Τράπεζες είχε ως αποτέλεσμα να δημιουργηθεί ένα καρτέλ στο τραπεζικό σύστημα με συνέπεια να κερδίσουν εκατομμύρια ευρώ και να ζημιώσουν ανυπολόγιστα τους πολίτες με τις υψηλές χρεώσεις τους. Η εν λόγω απόφαση για την έκδοση της οποίας απαιτήθηκαν 4 χρόνια, καθώς ο έλεγχος ξεκίνησε το Νοέμβριο του 2019, ολοκληρώθηκε με την διαδικασία διευθέτησης διαφορών, δηλαδή οι Τράπεζες αποδέχτηκαν τις παραβάσεις στις οποίες προέβαιναν έναντι μικρότερου προστίμου, το οποίο αποτελεί «χάδι» σε σχέση με τα 4 δισεκατομμύρια καθαρά κέρδη που είχαν τη χρήση του 2023.

Κύριε Υπουργέ, ήδη με την με αρ. πρωτ. 1108/2024 ερώτησή μου είχα επισημαίνει ότι οι Τράπεζες συνεχίζουν να προσφέρουν προκλητικά χαμηλά επιτόκια καταθέσεων, ενώ το περιθώριο επιτοκίου μεταξύ των νέων καταθέσεων και δανείων αυξήθηκε στις 5,33 εκατοστιαίες μονάδες, λόγο για τον οποίο η Επιτροπή Ανταγωνισμού έχει ξεκινήσει ήδη νέα έρευνα. Στην ερώτησή μου, ένα μήνα μετά την κατάθεσή της δεν έχετε απαντήσει. Μέχρι σήμερα δεν έχετε λάβει καμία πρωτοβουλία, για τις υπέρογκες χρεώσεις και τα σχεδόν μηδενικά επιτόκια καταθέσεων, παρά μόνο ο Πρωθυπουργός έσπευσε να διαβεβαιώσει ότι δεν πρόκειται να φορολογήσει τα κέρδη των Τραπεζών απορρίπτοντας έτσι την πρόταση του ΠΑΣΟΚ για την φορολόγηση τους.

Με βάση τα παραπάνω, ερωτάσθε κ. Υπουργέ:

- 1) Πότε θα γίνει υποχρεωτική η εφαρμογή του IRIS για το σύνολο των επιχειρήσεων με σκοπό τη μείωση του κόστους των συναλλαγών;
- 2) Η Κυβέρνηση προτίθεται να αναλάβει πρωτοβουλίες ώστε το όριο των συναλλαγών μέσω του συστήματος πληρωμών IRIS για τις συναλλαγές με επιχειρήσεις να είναι ξεχωριστό από τα άλλα δύο που αποφασίστηκαν με την απόφαση του ΔΣ της ΔΙΑΣ; Ποια θα είναι η θέση της Κυβέρνησης για το όριο των συναλλαγών με τις επιχειρήσεις;
- 3) **Ποια μέτρα προτίθεται να λάβει η Κυβέρνηση για την αποτροπή και κατάργηση των υπερβολικών χρεώσεων και προμηθειών, σε ηλεκτρονικές διατραπεζικές μεταφορές και υφιστάμενα ή νέα συστήματα πληρωμών; Γιατί μέχρι σήμερα η Κυβέρνηση αρνείται να λάβει μέτρα, αγνοώντας τις προτάσεις του ΠΑΣΟΚ, η αναγκαιότητα των οποίων αποτελεί κοινή παραδοχή;**
- 4) Ποια μέτρα προτίθεται να λάβει η Κυβέρνηση για την επιτάχυνση της επιβολής προστίμων και αποφάσεων των ανεξάρτητων εποπτικών αρχών και σε τι παρεμβάσεις προτίθεται να προβεί για τον έλεγχο αδιαφανών και αδικαιολόγητων στην αιτία τους χρεώσεων και προμηθειών στους τραπεζικούς λογαριασμούς (π.χ. έξοδα διαχείρισης) αλλά και σε συμβάσεις δανείων ή πίστωσης;
- 5) Ποια μέτρα σκοπεύει να λάβει η Κυβέρνηση για την καλύτερη εποπτεία των τραπεζών και την αντιμετώπιση του ατελούς αν όχι στρεβλού ανταγωνισμού στο Ελληνικό τραπεζικό σύστημα;

Η ερωτώσα Βουλευτής

Μιλένα Αποστολάκη